

Porada vedoucích bezpečnostních orgánů
socialistických zemí.

Politické byro ÚV KSČ schválilo dne 23. února 1960 konání porady vedoucích bezpečnostních orgánů socialistických zemí koncem března 1960 v Praze.

Po vzájemných konzultacích byla porada svolána a konala se ve dnech 20. - 23. května 1960 v Praze.

Porady se zúčastnily všechny pozvané země až na Čínskou lidovou republiku, která své zamítavé stanovisko sdělila diplomatickou cestou.

Porada měla přísně tajný ráz. Hlavní jednání probíhalo společně ve dnech 20. a 21. května. V dalších dnech se uskutečnilo vzájemné dvoustranné jednání mezi jednotlivými delegacemi. Sovětská delegace odcestovala 22. května a počítá s tím, že dvoustranné jednání uspořádá postupně s jednotlivými delegacemi v Moskvě. Československá delegace uskutečnila dvoustranná jednání se všemi přítomnými delegacemi vyjma se sovětskou a německou, s níž bude uskutečněno v červnu trojstranné jednání za přítomnosti polské delegace v Berlíně.

Porady se zúčastnily následující delegace:
Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR v čele s předsedou s. Selepinem,
ministerstva vnitra Albánské lidové republiky v čele s ministrem Kadri Hazbiu,
ministerstva vnitra Bulharské lidové republiky v čele s ministrem s. Cankovem,
ministerstva vnitra Československé republiky v čele s ministrem s. Barákem,
ministerstva vnitra Korejské lidové republiky v čele s náměstkem ministra vnitra s. Kim Čun Samem,
ministerstva vnitra Maďarské lidové republiky v čele s ministrem s. Biskú,

- 2 -

ministerstva veřejné bezpečnosti Mongolské lidové republiky v čele s ministrem s.Doržem,
ministerstva státní bezpečnosti Německé demokratické republiky v čele s náměstkem ministra s.Waltrem,
ministerstva vnitra Polské lidové republiky v čele s ministrem s.Wichou,
ministerstva vnitra Rumunské lidové republiky v čele s ministrem s.Draghicim,
ministerstva bezpečnosti Vietnamské demokratické republiky v čele s ministrem s.Tran Quoc Hoanem.

K jednání byl předložen tento program:

1. Sjednocení úsilí a koordinace činnosti rozvědek zemí socialistického tábora pro zajištění bezpečnosti těchto zemí.
2. Práce rozvědek zemí socialistického tábora k získávání vědecko technické dokumentace.
3. Boj s podvratnou činností rozvědek USA, Anglie a jiných imperialistických států na území socialistického tábora.
4. Zdokonalení forem spolupráce bezpečnostních orgánů zemí socialistického tábora k sjednocení úsilí v práci proti hlavnímu protivníkovi a v boji s reakčními emigrantskými středisky a jinými nepřátelskými organizacemi.

Na společné poradě vystoupili všichni vedoucí delegací. Po zahajovacím slově hovořil bulharský ministr vnitra s. Cankov a po něm se ujal slova s.Šelepín, předseda Výboru pro státní bezpečnost při Radě ministrů SSSR.

Obsáhlý projev s.Šelepína shrnoval stoučasný stav boje proti hlavnímu nepříteli. V úvodu svého vystoupení hovořil s.Šelepín o mezinárodním poměru sil a o úloze pevného a jednotného tábora socialismu. K otázce pařížské konference uvedl, že se nepřátelům nepodaří svalit vinu za nezdar konference na Sovětský svaz. [Nepřítel jde nyní po linii provokací. To neznamena, že bychom měli upustit od naší rozvědné práce. Je třeba pracovat lépe a ostražitěji.]

[Nepřítel usiluje o vyvolání rozkolu mezi socialistickými zeměmi, pídí se po informacích o raketových základnách

- 3 -

v našich zemích, útočí proti komunistickým stranám ve vlastních zemích, pokouší se zadusit boj koloniálních národů a narušit vznik a upevnění přátelských vztahů mezi neutrálními a socialistickými státy.

S.Šelepín pak podrobněji hovořil o plánech západních, především amerických imperialistů, kteří svým rozvědkám v rámci NATO ku př. vytyčili 10 letou perspektivu. Upozornil na sílící činnost izraelské rozvědky (Viedeň-centrum, Varšava-residentura). [Nepřátelé využívají k šíření desinformačních zpráv neutrální státy. Desinformačními zprávami se pokoušejí vyvolat rozkol mezi SSSR a Čínou.]

Metoda provokací je široce uplatňována.

Jak pracuje nepřítel proti SSSR? Zajímá se o hospodářskou spolupráci, jde po linii Vatikánu, využívá Jugoslávce, zřizuje legální kanály pomocí studentů, delegací a turistů, používá metody podstavování agentů přes příslušníky socialistických zemí, kteří jezdí do SSSR na studie nebo podobně, diplomati provádějí vizuální rozvědku a pomocí speciálních přístrojů zjišťují dislokaci vojenských zařízení, speciální pozornost věnují ideologické diverzi.

2. Sovětská bezpečnostní služba reaguje na změny se formy nepřátelské činnosti tím, že mění taktiku boje. Provedli organizační úpravy. Snížili stavy, znovu se vrátili k otázce ochrany státního tajemství. Soustřeďují se na ochranu skutečně závažných věcí, nerozptylují síly, zvyšují bdělost a účast pracujících. Ku př.: při kontrole styků, turistů a podobně. Snaží se agenturně-operativními opatřeními zesílit u nepřátel nedůvěru k antisovětsky naladěným lidem. Hledají nové formy práce. (Viedeňský festival mládeže. Speciální skupiny samy vyhledávaly styk s nepřáteli, aby je tím zaměstnali a nedali jim možnost působit na mládež a v pravou chvíli přešli do protiútoků).

Soudruh Šelepín oznámil, že sovětská bezpečnost je

- 4 -

připravena ve styku s bratrskými bezpečnostními službami

- 1) zesílit konsultační činnost,
- 2) nadále školit kádry,
- 3) rozšířit výměnu informací a přistoupit i k provádění společných operativních akcí.

Za vážnou slabinu označil malou koordinaci (dubluje-me, riskujeme, neracionelně postupujeme, verbujeme stejné agenty, atd.).

Úkol je zesílit koordinaci jako první předpoklad zesíleného nástupu proti nepříteli. Je třeba docílit toho, aby v našich rukou byla iniciativa.

Co potřebujeme? Tajné vojenské informace USA, NATO, SEATO, CENTO; šířit desinformační zprávy v nepřátelském táboře, podporovat a prohlubovat rozpory mezi USA a kapitalistickými státy, ovlivňovat zde veřejné mínění, plánovat kompromitace ve vládních kruzích; vzájemně se informovat o formách a metodách práce protivníka.

Jednotlivé úkoly boje rozvědky:

1) USA

Sovětský svaz nemá ve Spojených státech vážnou agenturu. Provedli reorganizaci v rozvědkě.

Cíl je proniknout agenturně do USA. Úkol pro všechny. Zvýšit počet i kvalitu spolupracovníků.

2) NSR

Aktivně proti bonnské politice. Odhalovat plány proti socialistickým zemím. Kompromitovat předáky, vyvolávat rozpory.

3) NATO

Zjišťovat, co plánuje. Proniknout agenturně do orgánů NATO.

4) Latinská Amerika a Afrika

Agenturně pracovat proti americkému vlivu, využívat antiamerické nálady, rozpory mezi imperial. státy, získávat sympatie na stranu socialistického tábora.

- 5 -

5) Vatikán

Odhalovat jeho kanály, využívat jich; podle možností pronikat do vatikánské sítě.

6) Vědecko-technická rozvědka

Hlavní zájem o protiraketovou obranu a o přípravu bakteriologické války.

7) Emigrantská centra

Ostře proti emigraci (rozpory, kompromitace, vývod domů, v USA vyvolat nedůvěru k emigraci), lépe využívat kra-jany.

Úkoly kontrarozvědky:

- 1) Verbovka rozvědků, kteří u nás pracují pod legálním příkrytím, podstat na verbovku, kanály atd..
- 2) Zvýšit ochranu materiálů RVHP.
- 3) Zvýšit pozornost na železniční dopravě.
- 4) Zesílit koordinaci v boji proti izraelské rozvědě.

Úkoly operativní techniky:

Zesílit styky našich specialistů. Ročně se vzájemně informovat o výzkumných plánech, rozdělit si úkoly podle vědecko-technických možností.

Varšavské radiokontrarozvědné centrum:

Není za současného rozvoje nepřátelské techniky užiteč-né. Uvážit jeho zrušení.

Bude třeba i pro naši práci vytyčovat delší perspektiv-ní plány. Bude třeba se na několik let dopředu zaměřit ku př. na J. Ameriku, Afriku a podobně.

Pokud jde o formy spolupráce, doporučuje se zesílit dvoustranné styky a dávat jim konkrétnější náplň. S. Sele-pin vyjádřil přesvědčení, že už samo seznání porady povede k větší koordinaci a že nyní bude nejvíce záležet na dvou-stranných jednáních, která, pokud jde o sovětskou delegaci,

- 6 -

doporučují uskutečnit v Moskvě.

Vystoupení dalších představitelů přispěla k vzájemné informaci a shodně poukazovala na nutnost zesílení koordinace. Nejdále šla v tomto směru maďarská delegace, která navrhovala centrální evidenci agentury i centralisaci operativně technického výzkumu. Její návrh nebyl podporován dalšími delegacemi. Porada se sjednotila na nutnosti zesílit v současné etapě dvoustranné, po př. vícestranné styky a získávat tím potřebné zkušenosti.

Bulharští soudruzi doporučovali, aby zesílila přímo konkrétní společná práce ku př. mezi cizinci, kteří jezdí do Bulharska k moři, při veletrzích, festivalech a podobně.

Polští soudruzi požadovali kritické hodnocení vyměňovaných informací. Rumunští soudruzi uvedli, že mají ztíženou situaci v NSR, kde jim zradila rezidentura.

Představitelé asijských zemí hovořili o svých zkušenostech a o nutnosti využívat poznatků evropských zemí.

Všichni představitelé vítali uspořádání porady v Praze a většinou doporučovali, aby se podobné porady konaly i v budoucnu a pokud možno pravidelně.

Plenární jednání nepřijalo žádnou resoluci, doporučilo, aby zúčastněné státy daly pokyn svým zástupcům ve Varšavském radiokontrarozvědném centru zhodnotit dosavadní činnost a navrhnout zrušení tohoto centra a usneslo, že budou následovat dvoustranná, po případě vícestranná jednání.

Plenární zasedání zahájil, řídil a zakončil vedoucí československé delegace.

Na poradě se projevila názorová jednota a vůle zesílit koordinaci a společný nástup proti nepříteli, zejména pokud jde o agenturní proniknutí do USA.

Československá delegace připravila pro účastníky porady výstavku operativní techniky, která byla dobře přijata a nejvíce znamenala pro účastníky z Asie.

- 4 -

Dvoustranné jednání čl. delegace:

1) S polskou delegací dne 21.5.1960:

Jednání proběhlo v soudružském ovzduší a svědčilo o snaze polských soudruhů upevňovat dobré vztahy. Jednalo se hlavně o otázkách boje proti NSR, Vatikánu, Jugoslávské rozvědě, Izrael (problém je malá znalost metod jejich práce, ačkoli je v polsku živý problém sionismus, nemohou dopadnout izraelského špiona). Polští soudruzi vypověděli izraelského, jugoslávského a japonského diplomata, což zůstalo bez reciproční ozvěny.

Mezi polskou a československou bezpečností byl již v dubnu 1958 podepsán protokol o spolupráci. Při jednání byla provedena kontrola protokolu.

Dohodnuto bylo:

- 1) Konat ve Varšavě pracovní schůzku náčelníků rozvědky a kontrorozvědky (červen).
- 2) V Berlíně uskutečnit pracovní schůzku zástupců NDR, Polska a ČSR k otázce boje proti Gehlemově rozvědě.
- 3) Na úseku operativní techniky pozvat do ČSR polského zástupce (červen).
- 4) Organisevat výměnu zkušeností o otevírání tresůrů.

2) S albánskou delegací dne 21.5.1960:

Jednání bylo vedeno v naprosté shodě. Soustředilo se k uzavření dvoustranného protokolu v otázkách spolupráce. Bylo dohodnuto, že albánská delegace si vezme s sebou text protokolu, který ještě před podpisem projedná s ÚV Albánské strany práce.

Albánská delegace žádala o pomoc naší rozvědky v Řecku, kde v současné době následkem zrady albánské agentury nastaly těžkosti. Naproti tomu bylo albánskými soudruhy ukázáno na jejich možnosti v Itálii a případnou pomoc naší bezpečnosti.

Dále bylo poukázáno na nebezpečnou práci jugoslávské rozvědky v Albánii, které se daří v poslední době čelit otevřeným sledováním.

- 8 -

Dohodnuto bylo:

- 1) Uskutečnit přímé šifrové spojení rádiem.
- 2) Poskytnout pomoc albánské bezpečnosti v operativní technice; k tomu účelu vyslat k nám 1 specialistu k získání zkušeností.

3) S rumunskou delegací dne 22.5.1960:

Jednání probíhalo dosti vlažně. Rumunští představitelé zaujali odmítavé stanovisko k návrhu na uzavření protokolu o vzájemné spolupráci. Doporučili, aby se šlo po linii upevňování vzájemné důvěry, zesílení konkrétní spolupráce a výměny informací. Vedoucí rumunské delegace vyjádřil názor, že není v čem spolupracovat s asijskými zeměmi, s čímž jsme nesouhlasili. Rumunští představitelé projevili přání, aby do ČSR mohli přijet dva technici studovat hlavně otázky odhalování odposlechu. Uskutečnila se ještě schůzka náčelníků rozvědky.

4) S vietnamskou delegací dne 23.5.1960:

Jednání proběhlo bez rušivých jevů a v srdečném prostředí. Vietnamská delegace poukázala na zvláštní těžkosti jejich práce v tropických podmínkách jako na př. spojení s agenturou a obtížné uplatnění techniky ve vlhkém prostředí.

Informace poskytnuté naší rozvědkou byly označeny za účelné.

Vietnamští soudruzi žádali o poskytnutí zbraní (pistolí) západoněmecké výroby pro jejich agenturu. Požadavku může být vyhověno - máme zbraně z doby okupace s německým označením.

Dále měli vietnamští soudruzi zvláštní zájem o naši techniku. Bylo jim umožněno shlédnout výrobky operativní techniky, techniky veřejné bezpečnosti (krimilatické museum) a techniky ochrany hranic na hlavní správě PS.

Naše delegace žádala o pomoc v rozvědné práci v Japonsku zejména na úseku vědecko technické rozvědky.

Bylo dohodnuto přímé spojení přes naše vyslanectví v Hanoi prostřednictvím šifranta (bezpečnostní orgán).

- 19 -

5) S korejskou delegací dne 23.5.1960:

Jednání proběhlo v soudružském prostředí. Vedoucí korejské delegace ocenil dosavadní spolupráci, zejména pak naše informace k vídeňskému festivalu mládeže, kde ~~Korejská~~ lidová republika měla početnou delegaci mládeže.

Byla zjištěna dobrá příležitost k verbovce agentury z řad studentů z jižní Koreje, kteří studují ve Vídni a západním Německu. Tito studenti mohou být po návratu domů použiti k práci proti Američanům.

Naši delegací bylo poukázáno na možnost pomoci korejskými soudruhy naší rozvědky v Japonsku.

Naproti tomu naše delegace byla požádána o informace o úmyslech nové vlády v jižní Korei.

Bylo dohodnuto poskytnout korejské delegaci informace o zkušenostech po linii rozvědky a kontrarozvědky, o formách a metodách rozpracování cizinců a informace o způsobu zajištění vládní ochrany.

Dále bylo dohodnuto zlepšit spojení prostřednictvím šifrantů na našich velvyslanectvích.

6) S bulharskou delegací dne 23.5.1960:

Jednání proběhlo v ovzduší oboustranného porozumění. Bylo konstatováno, že dosavadní spolupráce se příznivě rozvíjí, avšak že je možno dělat více. Bulharští soudruzi oceňují naši technickou pomoc. Bylo docíleno dohody v otázce protokolu o spolupráci s tím, že bulharská delegace si prostuduje návrh textu ještě doma.

Dále bylo dohodnuto společné rozpracování Bulharů žijících na našem území (zajímá se o ně zvláště řecký vyslanec), společný postup proti emigrantským centrům a spolupráce proti nepřátelským centrům v Rakousku. Naše operativní technika dále pomůže bulharským soudruhům. Náčelníkům rozvědky a kontrarozvědky obou stran bylo uloženo vypracovat společný plán a předložit jej ministrům.

- 10 -

7) S maďarskou delegací dne 23.5.1960:

Jednání proběhlo v soudružském ovzduší. Byla provedena kontrola protokolu o spolupráci uzavřená v prosinci 1958 mezi maďarskou a čsl. bezpečností. Delegace dospěly k názoru, že spolupráce se úspěšně rozvíjí. S maďarské strany dostává čsl. bezpečnost poměrně nejvíce informací. Současně bylo konstatováno, že je nutno tuto spolupráci dále prohlubovat a zkvalitňovat. Bude třeba vypracovat konkrétní plány o společném postupu na úseku rozvědky i na úseku kontrarozvědné práce.

Dále bylo dohodnuto předat si navzájem zkušenosti v oboru operativní techniky a k tomu účelu, aby se sešli náčelníci operativní techniky obou zemí (v červnu).

8) S mongolskou delegací dne 23.5.1960:

Jednání proběhlo v srdečném prostředí a v naprostém souladu. Mongolští soudruzi žádali o předání našich zkušeností po všech hlavních liniích bezpečnostní práce. V průběhu návštěvy bylo jim vyhověno. Byly důkladně konsultovány otázky práce rozvědky, kontrarozvědky, ekonomické kontrarozvědky, ochrany vládních činitelů a censury. Mongolským soudruhům byly poskytnuty některé technické prostředky po linii veřejné bezpečnosti (kriminalistika).

Bylo dohodnuto přímé spojení přes pracovníka vyslanectví Mongolské lidové republiky v Praze (bezpečnostní pracovník).